

Avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen 2025:400

2026-03-01

Dokumentnamn		Diarienummer
Avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning		KS-SO.2025.19
Dokumentansvarig	Fastställt av	Giltig till och med
Socialchef	Kommunfullmäktige 2026-02-09 § 7	Tills vidare

Inledning

Bestämmelserna om kommunernas rätt att ta ut avgifter inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning finns i 32 kap Socialtjänstlagen (SoL 2025:400). Kommunen får ta ut skäliga avgifter bland annat för hemtjänst, dagverksamhet, bostad i särskilt boende och för annan liknande social tjänst. Avgifterna får inte överskrida kommunens självkostnader. Avgifterna fastställs för kommande år av kommunstyrelsen efter att Socialstyrelsen fastställt och meddelat minimi- och maxbelopp i meddelandebladet som sänds ut till kommunen i december. De nya taxorna gäller från 1 januari följande år.

Högekostnadsskydd

Med syfte att säkerställa att den enskilde skyddas mot alltför höga avgifter finns ett högekostnadsskydd.

Avgifter

Avgiftens storlek beror på vilka insatser som är beviljade samt vilket avgiftsutrymme den enskilde har. Avgiftsutrymmet beräknas utifrån inkomst, förbehållsbelopp och boendekostnad. Avgiftsutrymmet beräknas utifrån den inkomst den enskilde kan antas ha per månad under det närmaste året. Kommunens beslut om avgift för den enskilde kan överklagas till förvaltningsdomstol (35 kap.1 § 9 SoL).

Förbehållsbelopp och minimibelopp

Med förbehållsbelopp menas det belopp som den enskilde skall ha rätt att behålla av sina egna medel innan avgift får tas ut. Förbehållsbeloppet beräknas utifrån ett lagstadgat schablonbelopp s k minimibelopp för detta. I minimibeloppet ska normala kostnader för till exempel mat, mediciner, telefon, kläder ingå. Den enskilde ska utöver detta belopp också förbehållas medel för sin bostadskostnad. När avgifter fastställs ska kommunen försäkra sig om att den enskildes make, maka eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Minimibeloppet för normala levnadskostnader ska räcka till kostnader för:

Livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, media (dagstidning, telefoni) hemförsäkring, hemutrustning, förbrukningsvaror, hushållsel, resor, hälso- och sjukvård, tandvård och läkemedel.

Minibelopp som den enskilde har rätt att förbehålla sig varierar beroende på om han/hon är ensamstående, har make/maka eller sambo.

För makar/sambo, som ej är sammanboende då den ena av makarna bor i särskilt boende ska den sammanlagda inkomsten delas med två om den som bor på särskilt boende har den högsta inkomsten. Om den som bor på särskilt boende har den lägsta inkomsten är det den som räknas.

Om den enskilde har högre kostnader som inte ryms inom minimibeloppet kan kommunen besluta om en högre nivå. I särskilda fall kan kommunen också bestämma ett minimibelopp till en lägre nivå. Detta gäller t ex om det finns kostnader som ingår i beräknad avgift.

Inkomst

Det är den aktuella inkomsten som ligger till grund för beräkning. Vissa uppgifter om inkomster inhämtas via avgiftssystemet från Försäkringskassan (pensions-myndigheten) och Skatteverket. Övriga inkomstuppgifter inhämtas från den enskilde efter bistånd beviljats. Därefter inhämtas inkomstuppgifter en gång per år eller vid behov. Om den enskilde inte inkommer med underlag för att kunna beräkna avgiften tas full avgift ut. Kommunen kan beräkna bostadstillägg och bostadsbidrag vid inkomstberäkningen oavsett om den enskilde söker sådant bidrag eller ej.

Bostadskostnad

Den faktiska bostadskostnaden för olika bostadstyper beräknas enligt de schablonregler som tillämpas av Försäkringskassan eller pensionsmyndigheten vid beräkning av bostadstillägg till pensionärer (BTP)

Beräkningsformel

Bruttoinkomst

- samtliga skatter och avgifter

= Nettoinkomst

+ bostadstillägg

= Summa Inkomster

Summa Inkomster

Minimibelopp

+ ev individuellt tillägg

- ev individuellt avdrag

+ bostadskostnad

= Förbehållsbelopp

- Förbehållsbelopp

= Avgiftsutrymme

Hemtjänst

Hemtjänstens maxbelopp per månad förändras varje år efter kostnadsutvecklingen i samhället och baseras på prisbasbeloppet. För 2026 är maxtaxan 2660 kr/månad. Avgiften för hemtjänst debiteras per utförd timme upp till 6 utförda timmar/månad med 444 kr/timme (0,0075 av prisbasbeloppet). Därefter gäller maxtaxan oavsett hur många timmars hemtjänst du har.

Avbokning av hemtjänst

Meddela alltid hemtjänsten minst fem dagar i förväg om du vill avboka ett inplanerat besök för att undvika avgift.

Trygghetstelefon/larm

Kostnaden för trygghetslarm debiteras per månad. Skada eller förlust av utrustning debiteras enligt kommunens självkostnadspris.

Korttidsvistelse

Avgift för korttidsvistelse tas ut för tid som den enskilde har beslut om. Avgift för kost och service/omvårdnad under korttidsvården debiteras enligt taxa.

Matdistribution

För matdistribution lunch/dessert debiteras den enskilde för antalet portioner.

Dagverksamhet

Den enskilde betalar för kost samt resor till och från dagverksamheten.

Kost

All kost debiteras oavsett vilket avgiftsutrymme den enskilde har. Den enskilde debiteras avgift för faktiska antal portioner per månad. Halva portioner distribueras inte. Specialkost debiteras ej extra och medför heller inget avdrag om den ersätter ordinarie kost.

Frånvaroavdrag hemtjänst

Om du är bortrest eller av annan anledning inte behöver hemtjänst under en period kan avgiften reduceras. Vid frånvaro registreras ingen tid i hemmet och därmed tas ingen avgift ut. Detta förutsätter dock att den enskilde meddelat hemtjänstenheten minst fem dagar i förväg om frånvaro. Sker avbokning med kortare framförhållning än så kommer kommunen att ta ut avgift för de insatser som skulle ha utförts. Avgift debiteras i dessa fall utifrån planerad tid. Vid oplanerad sjukhusvistelse reduceras avgiften utan att frånvaron meddelas i förväg. Avdrag gäller frånvaro vid hel dag.

Hemsjukvård

Hemsjukvård i form av hembesök av legitimerad personal dvs sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast är avgiftsbelagd enligt taxa för hemsjukvård. För besök av hemtjänstpersonal med delegation/instruktion gäller avgift för hemtjänst.

Intyg för bostadsanpassning

Inför att en ansökan om bostadsanpassning ska inlämnas behöver den enskilde ett intyg som styrker behovet. Hembesök för att utfärda sådant intyg debiteras på samma sätt som Hemsjukvård, se ovan. Utfärdandet av själv intyget är inte förenat med någon kostnad för den enskilde.

Hyror särskilt boende

Hyror justeras årligen delvis med hänsyn till den hyra hyresvärden erlägger till fastighetsägaren, dels med hänsyn till taxeförändringar av värme, vatten och hushållsström.

Påbörjat boende

Debitering av hyra sker från den dag lägenheten står till den boendes förfogande enligt hyreskontraktet.

Frånvaroavdrag särskilt boende

Vid oplanerad frånvaro, till exempel vid akut sjukhusvistelse, görs avdrag på matkostnaden från och med första hela frånvarodagen till och med dagen före återkomst. Samma avdrag görs vid planerad frånvaro om detta meddelats minst fem dagar innan till exempel vid resa. Vid frånvaro avräknas matkostnaden per dag efter antalet frånvarodagar. Avdrag medges endast för frånvaro hel kostdag. Enstaka måltider medger ej kostavdrag. Avgift matkostnad reduceras även vid vård i livets slutskede om/när en person blir oförmögen att tillgodose sig mat/näringsdryck, även om det inte meddelats i förväg.

Avslutat boende

Uppsägning och flyttstädning av lägenhet sker enligt kontrakt. Om lägenheten är städad och besiktad så ny hyresgäst kan flytta in under uppsägningstiden eller om lägenheten tas i anspråk av hyresvärden så bryts uppsägningstiden och du debiteras de antal dagar som du haft tillgång till den.

Dubbel hyra

Vid flytt till vård- och omsorgsboende kan du få dubbel hyra. Den dubbla hyreskostnaden räknas in i förbehållsbeloppet under högst tre månader. Ansökan om reducerad service- och omvårdnadsavgift görs till avgiftshandläggare.

Transport av avliden

I de fall kommunen ansvarar för transport av avliden till bårhus, faktureras dödsboet den faktiska kostnaden enligt avtal för transporten.

AVGIFTER ÄLDREMSORG
Gäller från 2026-01-01

Verksamhet	Avgift kronor	Period
1. HÖGKOSTNADSSKYDD		
Högsta avgift hemtjänst	2660	per person
2. MINIMIBELOPP		
Ensamstående	7298	per person
Makar/sambor	5953	per person
Särskilt boende	5504	Per person
3. HEMTJÄNST		
Timtaxa hemtjänst	444	per timme
4. TRYGGHETSLARM		
Skadad eller förlorad larmklocka	400	månad
Skadat eller förlorat armband/halsband	100	styck
5. KORTTIDSVISTELSE		
Dygnsportion	152	styck
Service/omvårdnad dygnskostnad	89	styck
6. MATKOSTNAD		
Dygnsportion	152	styck
Lunch – matdistribution	69	styck
Dessert – matdistribution	18	styck
7. DAGVERKSAMHET (biståndsbedömd)		
Kost	103	styck
8. HEMSJUKVÅRD		
	200	per besök, max 800 kr/mån
9. TRANSPORT AV AVLIDEN		
	1547	styck

Ovanstående belopp för avgifter gäller för 2026. Beloppen utgör del av prisbasbeloppet efter Socialstyrelsens beslutade minimi- och maxbelopp och kommer i fortsättningen, varje år indexregleras utifrån prisbasbeloppet. Samtliga taxor/avgifter är avrundade till närmaste hel krona. Kostnad för transport av avliden faktureras med den faktiska kostnaden enligt gällande avtal.